

Poznámky

SJL

Spodobovanie spoluhlásky v

Spoluhlásku **v vyslovujeme ako v**, ak po nej nasleduje :

- Znelá párová spoluhláska (vbehnúť, navždy,...)
- Znelá nepárová spoluhláska (vlak, vrba, vnútri,...)
- Samohláska (varecha, voda, veverička,..)

Spoluhlásku **v vyslovujeme ako f**, ak po nej nasleduje neznená spoluhláska:

- včela, vtedy, vtip, dovčera,...

spoluhlásku **v vyslovujeme ako u**, ak je na konci slabiky alebo slova:

- pravda, playky, levu, kryu, páv,...

PDA

Rozmnožovacia sústava

Rodina je pre každého veľmi dôležitá.

Rodinné prostredie má veľký vplyv na výchovu a starostlivosť o dieťa.

- Rozmnožovanie – základný životný prejav človeka
 - rozmnožovacou sústavou
- rozmnožovacie sústavy ženy a muža sú odlišné
- Život – začína počatím končí smrťou
 - počas života sa človek mení, vyvíja

Vývinové obdobia človeka

1. **Počatie** – spojenie mužskej a ženskej pohlavnej bunky
 - mužská = spermia, ženská = vajíčkoTehotenstvo – vývin v tele ženy, 9 mesiacov
 - príjem živín priamo od ženy pupočnou šnúrou
 - tehotná žena musí dodržiavať zdravý spôsob života!Pôrod – príchod dieťaťa na svet
2. **Novorodenec** – 1. mesiac, veľa spí
3. **Dojča** – 2 mesiace až 1 rok, rýchlo rastie
4. **Batoľa** – 1 až 3 roky, lezenie, chodenie, reč
5. **Predškolský vek** – 3 až 6 r., predlžovanie končatín , rast trvalého chrupu, MŠ
6. **Mladší školský vek** – 6 až 12 r., odlišnosti v postave dievčat a chlapcov, 1.st. ZŠ
7. **Starší školský vek** – 12 až 15 r., dospievanie , puberta, 2.st. ZŠ
8. **Dorast** – 15 až 20 r., rozvoj myslenia a citov, SŠ
9. **Dospelosť** – 20 až 65 r., pracovná aktivita, zakladanie rodiny
10. **Staroba** – nad 65 r., ubúdanie síl, zhoršovanie zraku a sluchu
11. **Smrť** – trvalé zastavenie životných funkcií

OD TATIER K DUNAJU

Tatry

- naše najvyššie pohorie na severe Slovenska
- delia sa na : **západné**
 - východné** - Vysoké Tatry
 - Belianske Tatry
- štíty Tatier – Gerlachovský štít (najvyšší, 2654 mnm / metrov nad morom)
 - Lomnický štít (2634 mnm)
 - Kriváň (2494 mnm)
- horské plesá – jazerá ľadovcového pôvodu v horách
 - Veľké Hincovo pleso, Štrbské pleso, Popradské pleso
- pramena tu potoky a rieky, napr. Biely váh – jeden z dvoch prameňov rieky Váh
- jaskyne – Belianska jaskyňa (jediná sprístupnená v tatrách, prvá v Európe s el. svetlom)
- TANAP - TAtranský Národný Park
 - najstarší národný park na Slovensku (1949)
- Observatórium – stanica na astronomické a meteorologické pozorovania
 - na Lomnickom štíte
 - pri Skalnatom plese
- chránené rastliny : Horec bodkovaný
 - Zvonček alpínsky
 - Plesnivec alpínsky
 - Veternicu narcisokvetá
 - Ľaliu zlatohlavú
- živočíchy: svišť vrchovský
 - kamzík vrchovský
 - rys ostrovid
 - myšiak lesný
 - srnec hôrny
 - výr skalný